

eConteplusProject

Organic.Edunet

Καταρροϊκός πυρετός προβάτων (Νόσος bluetongue)

**Εργαστήριο Ανατομίας και φυσιολογίας
Αγροτικών Ζώων
Τμήμα Ζωικής Παραγωγής
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών**

2008

Καταρροϊκός πυρετός προβάτων (Νόσος bluetongue)

Παθογόνο αίτιο: Η νόσος προκαλείται από ιό που ανήκει στο γένος *Orbivirus* της οικογένειας Reoviridae. Υπάρχουν τουλάχιστον 24 ορότυποι του ιού.

Παράγοντες μόλυνσης-Μετάδοση: Η μόλυνση γίνεται με νύγματα εντόμων του γένους *Culicoides* που αφθονούν τις θερμές και υγρές εποχές του έτους.

Παθογένεια: Μετά τα νύγματα των εντόμων παρατηρείται στάδιο επίμονης μόλυνσης και εντόπισης στο στοματικό και σε άλλα επιθήλια, όπως στο χόριο της χηλής. Στο πρόβατο οι αλλοιώσεις αυτές της νόσου είναι ο κανόνας, ενώ στην αίγα η εξαίρεση.

Η νόσος παρατηρείται τη θερμή εποχή του έτους ως τις αρχές του φθινοπώρου. Η νόσος παίρνει διαστάσεις επιζωοτίας ή υπερενζωοτίας τα έτη που συνδυάζουν υψηλούς δείκτες βροχοπτώσεων με υψηλές θερμοκρασίες.

Συμπτώματα – Παθολογοανατομικές αλλοιώσεις: Παρατηρούνται υψηλός πυρετός, κατάρπτωση, ανορεξία, σιελόρροια, ρινικό έκκριμα, οίδημα χειλιών, γλώσσας, προσώπου, υπογνάθιας χώρας, υπεραιμικός στοματικός βλεννογόνος, διαβρώσεις στα ούλα, παχύ ρινικό έκκριμα.

Σε προχωρημένες καταστάσεις είναι δυνατόν να παρατηρηθούν οφθαλμικό έκκριμα – πνευμονικό οίδημα και πνευμονία – διάρροια – μυϊκές βλάβες – ποδοδερματίτιδα που προκαλεί χωλότητα. Το ποσοστό θνησιμότητας κυμαίνεται από 1% ως 90%. Παρατηρούνται αποβολές στα κυοφορούντα ζώα. Στα αρσενικά ζώα εντοπίστηκε η παρουσία του ιού στο σπέρμα.

Παθολογοανατομικές αλλοιώσεις αποτελούν η υπεραιμία στο στομάχι και στο έντερο, η κυάνωση, το οίδημα και η διάβρωση στο βλεννογόνο του στόματος.

Διάγνωση: Σε περιπτώσεις που οι αλλοιώσεις έχουν υποχωρήσει, απαιτείται διαφορική διάγνωση από την ποδοδερματίτιδα, ιδιαίτερα σε περίπτωση αιμορραγίας στο περιόπλιο.

Η εργαστηριακή διάγνωση μπορεί να γίνει με απομόνωση του ιού από αίμα ή σπλήνα ζώου. Επειδή η απομόνωση είναι σχετικά δύσκολη, πολλές φορές χρειάζονται και ορολογικές εξετάσεις. Πρέπει να γίνεται πάντα επιβεβαίωση των αποτελεσμάτων με μοριακές τεχνικές.

Διαφορική διάγνωση της νόσου πρέπει να γίνεται από την Ευλογιά του προβάτου, το Λοιμώδες έκθυμα, τον Αφθώδη πυρετό, τη Φωτοδερματίτιδα.

Πρόληψη: Τα μέτρα σε ενζωτικές περιοχές περιλαμβάνουν: α) υγειονομικά μέτρα, όπου αποδείχθηκε ότι η απομόνωση μολυσμένων ποιμνίων δεν έφερε αποτέλεσμα, β) εμβολιασμοί, που γίνονται με εξασθενημένους τύπους του ιού. Γίνονται κάθε έτος την άνοιξη πριν την περίοδο της οχείας και δεν πρέπει να γίνονται σε κυοφορούντα ζώα επειδή προκαλούν αποβολές και διαμαρτίες διάπλασης στο κεντρικό νευρικό σύστημα.

Τα μέτρα αποφυγής επέκτασης της νόσου χαρακτηρίζονται από απαγόρευση εισαγωγής ζωντανών μηρυκαστικών και σπέρματος από μολυσμένες περιοχές.

Σχέση με τη Δημόσια Υγεία: Δεν εντοπίζεται στον άνθρωπο και δεν αποτελεί κίνδυνο για την υγεία του.

Η Νόσος στην Ελλάδα: Στις ημέρες μας υπάρχει έξαρση της νόσου σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και είναι νόσημα που απασχολεί έντονα την ΕΕ.

Καταρροϊκός πυρετός σε βιολογικές εκτροφές προβάτων - Πρόληψη - Αντιμετώπιση:

- Περιορισμοί στις μετακινήσεις ζώων.
- Μέτρα καταπολέμησης φορέων κουνουπιών.
- Κτηνιατρική διερεύνηση ύποπτων εγκαταστάσεων και περιορισμοί που περιλαμβάνουν μετακίνηση ύποπτων ζώων προς, και από τις εγκαταστάσεις.
- Σε επιβεβαίωση εξάπλωσης της νόσου περιορίζονται οι μετακινήσεις προς και από τη μολυσμένη εγκατάσταση σε ακτίνα 20 Km γύρω από αυτή.

- Ευρείες ζώνες, όπως ζώνη προστασίας τουλάχιστον ακτίνας 100 Km γύρω από τη μολυσμένη εγκατάσταση και ζώνη επιτήρησης τουλάχιστον ακτίνας 50 Km πέρα από την προηγούμενη ζώνη ή μια ζώνη προστασίας τουλάχιστον ακτίνας 150 Km γύρω από τη μολυσμένη εγκατάσταση. Με εξαίρεση τη μετακίνηση των ζώων για θανάτωση κάτω από ειδικές συνθήκες, απαγορεύεται η μετακίνηση ζώων προς και από τη μολυσμένη εγκατάσταση στις ζώνες αυτές.
- Στέγαση ζώων σε κλειστούς χώρους τις ώρες της ημέρας που η δραστηριότητα των κουνουπιών - φορέων της νόσου είναι έντονη.
- Αποφυγή χρήσης μολυσμένων χειρουργικών εργαλείων και υποδερμικών βελονών.
- Αλλαγή συνθηκών περιβάλλοντος εκτροφής που ευνοούν την εξάπλωση κουνουπιών - φορέων της νόσου και την αναπαραγωγή τους.
- Χρήση βιολογικά καλλιεργημένου σκόρδου χωρίς προσθετικά, που το άρωμά του φαίνεται να απωθεί τα κουνούπια φορείς της νόσου.
- Στο έδαφος βοσκής, προσθήκη ανόργανων ουσιών με ενσωμάτωση σκόρδου.
- Κάλυψη κοπράνων με προστατευτικά φύλλα και απομάκρυνση των ζώων από εστίες κοπράνων και στάσιμες υδατοσυλλογές που αποτελούν ευνοϊκό περιβάλλον για την ύπαρξη κουνουπιών.